

ПОВІТРЯНОЇ АКРОБАТИКИ ТА ПІЛОННОГО СПОРТУ ЯК ВАРІАТИВНОГО СЕГМЕНТА У ШКІЛЬНУ ПРОГРАМУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

USING AERIAL ACROBATICS AND PYLON SPORTS AS A VARIABLE SEGMENT IN THE SCHOOL PHYSICAL EDUCATION PROGRAM

У загальноосвітніх школах дітям пропонують різноманітні можливості для розвитку фізичних якостей. Серед популярних наразі видів рухової активності треба виділити пілонний спорт і повітряну акробатику. Для впровадження таких напрямів у школах потрібно дізнатися думку викладачів фахових дисциплін, тому ми вирішили провести їхнє анкетування. Отримані результати дають змогу визначити необхідні зміни у системі освіти задля того, щоб застосувати новітні підходи у фізичному вихованні. Тож, мета нашого дослідження – визначити ставлення викладачів до впровадження повітряної акробатики та пілонного спорту як варіативного сегмента у шкільну програму. Задля цього були поставлені завдання: проаналізувати літературу щодо альтернативних систем з фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку; провести опитування викладачів фахових дисциплін щодо можливості застосування повітряної акробатики та пілонного спорту як варіативного сегмента у вихованні учнів; зробити математичний аналіз результатів проведеного опитування. Останнє продемонструвало погляд вчителів на введення новітніх підходів у фізичному вихованні. Педагоги добре ставляться до занять дітей повітряною акробатикою та пілонним спортом, однак вважають доцільним використовувати їх у позаурочний час. На шляху до їх запровадження, на думку респондентів, слід ввести додаткові дисципліни з підготовки викладачів фізичного виховання, обладнати зали відповідним професійним спорядженням та організувати факультативні заняття у школах для охочих займатися за цими напрямками.

Ключові слова: фізичне виховання, учні молодшого шкільного віку, опитування, повітряні полотна, пілонний спорт.

Secondary schools offer children a variety of opportunities to develop their physical qualities in physical education classes. Pylon sports and

aerial acrobatics are not the last place among the currently popular types of physical activity. In order to apply such directions in schools, it is necessary to learn the point of teachers of professional disciplines. To do this, we decided to conduct a survey among physical education teachers of Ukraine regarding their attitude to classes in their educational institutions in these areas. The obtained results make it possible to identify obstacles and necessary changes in the education system in order to apply the latest approaches in physical education. Therefore, the purpose of our study is to determine the attitude of physical education teachers regarding the use of aerial acrobatics and pylon sports as a variable segment in the school program. For this purpose, the following tasks were set: to analyze the literature on alternative systems of physical education for elementary school students; conduct a survey of physical education teachers regarding the possibility of using aerial acrobatics and pylon sports as a variable segment in the physical education of elementary school students; to make a mathematical analysis of the results of the conducted survey. In order to determine the attitude of physical education teachers regarding the use of aerial silks and pole sports in the program of elementary school pupils, we decided to conduct a google form survey among Ukrainian teachers of physical culture. Due to the conducted research, we were able to determine that the biggest obstacle to the application of these directions in schools is the lack of the necessary equipment and appropriate professional training of physical education teachers. In order to introduce these areas into the physical education of primary school students, according to the respondents, additional disciplines should be introduced for the training of physical education teachers, halls should be equipped with appropriate professional equipment, and optional classes should be organized in schools for those who wish to engage in these areas.

Key words: physical education, primary school age pupils, survey, aerial silks, pylon sports.

УДК 373.5.091.12.011.3-051:796]:[303.62:796.417.2.012.432]
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/56.1.12>

Драч Т.Л.,

аспірантка кафедри теорії та методики фізичного виховання
Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського,
тренер-хореограф
Школи повітряної акробатики
«Шоколад»

Постановка проблеми. Фізичне виховання учнів молодшого шкільного віку – важлива дисципліна для здорового розвитку дитини. На сьогодні є багато її відгалужень: дітям пропонують займатися плаванням, ритмічною гімнастикою, хореографією, бойовими мистецтвами, – усе це для того, щоб максимально задіяти фізичні можливості дитини. Проте є і такі нові напрями, як пілонний спорт та повітряна акробатика, які залишаються поза увагою розробників програм з фізичного виховання для дітей молодшого шкільного віку, але є популярними зараз у позашкільних закладах і всесторонньо розвивають дітей у процесі занять. Саме тому, ми вирішили провести опитування викладачів щодо можливості впровадження цих напрямів у шкільну програму загальноосвітніх шкіл.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питанням розробки варіативних програм з фізичного виховання для шкіл займалися наковці, як-от: В. М. Апанасенко (1989), В. Г. Ареф'єв, М. Д. Зубалій, В. І. Кубасов, Р. Т. Раєвський, В. В. Столітенко (1994), І. Д. Бех (1993), В. Борисик (2006). Інформацію про розвиток фізичних якостей під час занять пілонним спортом можна знайти у книзі Ганни Олейник (2017) та Ірини Карталі (2018), а повітряною акробатикою – у книзі Стівена Сантоса (2013). Однак проблема застосування повітряної акробатики та пілонного спорту як варіативного сегмента програми для учнів шкіл ще не розглядалося у наукових дослідженнях з цієї галузі.

Метою дослідження є визначення ставлення викладачів фізичного виховання до введення

повітряної акробатики та пілонного спорту як варіативного сегмента у шкільну програму.

Досягнення цієї мети потребує виконання таких завдань:

- проаналізувати літературу задля виявлення альтернативних систем фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку;
- провести опитування викладачів щодо можливості застосування повітряної акробатики та пілонного спорту як варіативного сегмента у фізичному вихованні учнів;
- зробити математичний аналіз результатів проведеного опитування.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Щоб визначити ставлення викладачів до застосування напрямів повітряні полотна та пілонний спорт у програмі для дітей молодшого шкільного віку, ми вирішили провести анкетування у гугл формі викладачів України. Ми розіслали понад 300 листів з проханням дати відповідь на декілька запитань з цього питання, а також поширили анкету у соціальній мережі «Фейсбук», у профільних групах. 40% викладачів пройшли опитування, з огляду на надані відповіді ми можемо говорити про погляд педагогів на це питання.

В анкетуванні взяли участь 119 респондентів, з них 26 % викладачів фізичного виховання чоловічої статі й 74% – жіночої статі. З них 41,5% має категорію спеціаліст вищої категорії, 17% – спеціаліст другої категорії, 25,5% – спеціаліст першої категорії, 11% – спеціаліст, 5% – молодший спеціаліст (рис. 1).

23% опитаних мають педагогічне звання старший вчитель, 15% – учитель-методист, 62% не мають педагогічного звання (рис. 2).

Стаж роботи викладачів: від 1 року – 5–9,5%, від 6 до 10 років –19,5%, від 11 до 15 років – 20%, від 16 до 20 років – 20%, від 21 до 25 років – 10%, від 25 до 30 років – 7%, більше 30 років – 13% (рис. 3).

Працюють з дітьми молодшого шкільного віку – 26%, з дітьми середнього шкільного віку – 42%, старшого шкільного віку – 32%.

Кількість годин, відведена у навчальному закладі для роботи з дітьми молодшого шкільного віку: 3 години – 84%, 2 години – 9%, 7 % – не працюють з дітьми молодшого шкільного віку.

На запитання, які фізичні вправи мають можливість виконувати учні у вашому закладі освіти, респонденти відповіли так: рухливі ігри та естафети – 25%, елементи спортивних ігор – 22,5%, бігові вправи – 21%, елементи акробатичних вправ – 14,5%, елементи ритмічної гімнастики – 15%, вело-вправи – 1%, вправи у воді (плавання) –1%, шашки, шахи – 0,5%, бойові мистецтва – 0,5% (рис. 4).

Покращити рівень фізичної підготовленості дітей у школах, на думку викладачів, можна за допомогою:

Рис. 1. Категорії викладачів

Рис. 2. Педагогічне звання

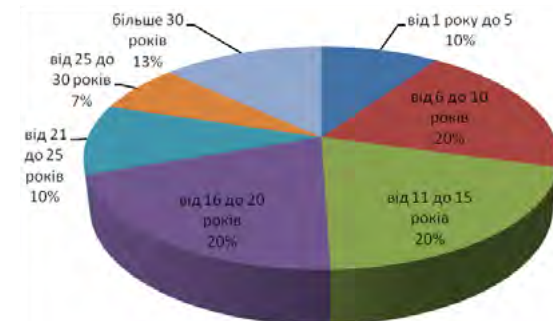

Рис. 3. Стаж роботи викладачів

Рис. 4. Вправи, які мають можливість виконувати учні у навчальному закладі

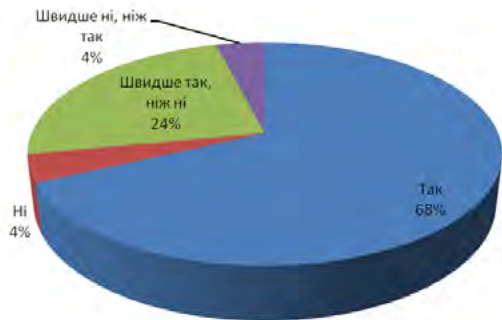

Рис. 5. Важливість впровадження у фізичне виховання учнів новітніх видів рухової активності

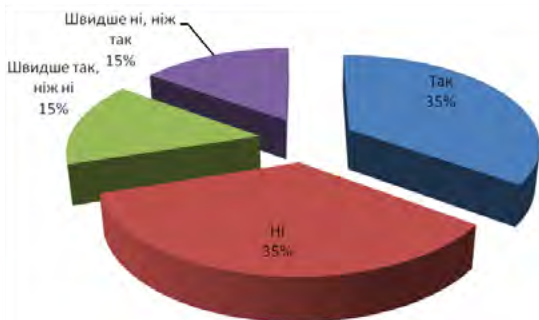

Рис. 6. Можливість залучення повітряної акробатики та пілонного спорту у шкільну програму

- введення нових видів спорту у шкільну програму: флорбол, чирлідінг, корфбол, петанк;
- додаткове навчання педагогів;
- забезпечення шкіл спортивним інвентарем (особливо в сільській місцевості);
- сучасних спортивних майданчиків;
- заохочення, спілкування з батьками та учнями у позаурочний час;
- впровадження різнобічних методичних підходів;
- проведення оцінювання з урахуванням діапазону реальних можливостей дітей;
- творчого підходу до викладання фізичного виховання у ЗОШ;
- мотивації учнів;
- залучення до спортивних секцій та гуртків;
- збільшення кількості годин на тиждень;
- фахової підготовки спеціалістів для роботи з дітьми спеціальної медичної групи (СМГ), різними вадами та захворюваннями, робота з реабілітологами, фахівцями медичного профілю;
- збільшення практичних занять, замість теоретичних;
- очного навчання замість онлайн-уроків;
- популяризації здорового способу життя;
- введення тестування фізичних якостей дітей.

Щодо важливості впровадження у фізичне виховання учнів молодшого шкільного віку новітніх

видів рухової активності респонденти надали відповідь: так – 68%; ні – 4%; швидше так, ніж ні – 24%; швидше ні, ніж так – 4% (рис. 5).

На запитання, чи хотіли б Ви, щоб у Вашій школі під час уроків фізичного виховання учні займалися повітряною акробатикою та пілонним спортом: так – відповіли 15% респондентів, ні – 45% респондентів, швидше так, ніж ні – 15% респондентів, швидше ні, ніж так – 25% респондентів.

На запитання, чи Ви хотіли б, щоб у Вашій школі учні займалися повітряною акробатикою та пілонним спортом у позаурочний час, респонденти відповіли: так – 35%, ні – 15% (на рисунку 35%?), швидше так, ніж ні – 35% (на рисунку 15%?), швидше ні, ніж так – 15% (рис. 6).

На запитання, які види фізичної активності, на Вашу думку, треба додати до програми з фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку, 78% респондентів відповіли – сучасну хореографію, 9% – побажали залишити все як є, 6% – пропонують додати повітряну акробатику на полотнах, 5% – пілонний спорт, 11% – інші напрямки рухової активності.

Ми запитали респондентів, які саме перешкоди можуть виникнути при запровадженні цих напрямів у загальноосвітніх закладах. Вони надали такі відповіді: відсутність потрібного обладнання – 30%, відсутність матеріального забезпечення – 28%, відсутність методичної підготовки – 23%, негативне ставлення батьків – 6%, невідповідність вчителів фізичної культури – 6%, негативне ставлення адміністрації закладів освіти – 5%. Оскільки пілонний спорт і повітряна акробатика є відгалуженнями гімнастики та спортивної акробатики, діти спочатку мають опанувати ці види, на думку 0,5% опитаних. Не бачать доцільності у використанні пілонного спорту 0,5% респондентів через асоціацію зі стриптизом. Травматичними ці напрями вважають 1% респондентів для застосування їх у шкільній програмі, оскільки відповідальність за дітей несе викладач.

На запитання, що треба зробити для впровадження повітряної акробатики та пілонного спорту у загальноосвітніх закладах, респонденти надали відповідь: увести додаткові дисципліни в процесі підготовки спеціалістів до викладання фізичного виховання – 21%; обладнати школи потрібним технічним обладнанням – 30%; увести додаткові факультативні заняття з фізичного виховання у школах – 20%; провести консультативну роботу з батьками та учнями – 15%; провести агітаційну кампанію серед учнів, учителів й адміністрації – 12%; це не для закладів освіти вважають 0,5% респондентів; лишити все без змін бажають 0,5% респондентів; зробити спортивний гурток у спеціальному окремо підготовленому залі вважають 1% респондентів.

Висновки. Отже, завдяки проведеному дослідженню ми з'ясували, що найбільшою перешкодою

для впровадження повітряної акробатики та пілонного спорту у школах є відсутність потрібного обладнання й відповідної професійної підготовки викладачів. Задля запровадження цих напрямів у фізичне виховання учнів молодшого шкільного віку, на думку респондентів, треба ввести додаткові дисципліни для підготовки вчителів, обладнати зали відповідним професійним оснащенням та організувати факультативні заняття у школах для охочих займатися за цими напрямками.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бех І.Д. Вивчення особистості молодшого школяра. *Початкова школа*. 1993. № 3. С. 15–18.
2. Борисик В. Формування фізичних якостей учнів. *Здоров'я та фізична культура*. 2006. № 8. С. 9–11.
3. Ведмеденко Б.Ф. Особливості педагогічної технології виховання інтересу в учнів до занять фізичною культурою. *Фізична культура в школі*. 2004. № 3. С. 22–23.
4. Дубогай О. Мотивація до занять фізичними вправами. *Здоров'я та фізична культура*. 2006. № 1. С. 17–19.
5. Концепція національної системи фізичного виховання дітей, учнівської і студентської молоді України / за ред. В.Г. Ареф'єв, М.Д. Зубалій, В.І. Кубасов, Р.Т. Раєвський, В.В. Столітенко. *Початкова школа*. 1994. № 4. С. 50–54
6. Irina Kartaly. Pole Dance Fitness. Maidenhead: Meyer & Meyer Sport (UK) Ltd., 416. 2018.
7. Steven Santos. Simply Circus. Introduction to Rigging Lyras and Trapeze Bars. Simply Circus: Inc., 2013.